

Motion till riksdagen 2005/06:Bo253

av **Lars Ångström och Ulf Holm (mp)**

Nya byggregler och växthuseffekten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Boverket, i sin revidering av byggreglerna, skall säkerställa att dessa utformas på ett sätt som reducerar elanvändningen och inte motverkar klimatvänlig fjärrvärme och individuella uppvärmningsalternativ som pelletar.

Motivering

Boverket har fått i uppdrag att revidera byggreglerna, i huvudsak med syftet att säkerställa införandet av EG-direktivet om byggnaders energianvändning. Det yttersta målet är att stimulera till energieffektivitet vid uppvärmning av bostäder och därigenom minska miljöbelastningen, främst koldioxidutsläppen.

Ändå har Boverket lagt fram ett förslag till nya byggregler som kraftigt skulle motverka den klimatvänliga fjärrvärmen, leda till en ökad användning av el och därmed bidra till växthuseffekten.

De föreslagna byggreglerna strider mot flera prioriterade energi- och klimatpolitiska målsättningar: minskat elberoende, ökad kraftvärmeproduktion, ökad andel förnybar energi och minskade utsläpp av koldioxid. I stort sett alla remissinstanser – exempelvis Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Stockholms stad, Fortum och Naturskyddsföreningen i Stockholm – är kritiska till förslaget.

Den svenska fjärrvärmen har sedan början av 1980-talet lett till en omfattande reduktion av koldioxidutsläppen, väsentligt mer än hela det svenska klimatmålet. Detta har åstadkommit genom en ökad användning av förnybara biobränslen och genom en expansion som ersätter annan uppvärmning i bostäder och lokaler.

Boverkets förslag till nya byggregler hotar nu att bryta denna positiva utveckling. Intentionerna är goda. Syftet med de nya byggreglerna är att öka energieffektiviteten vid uppvärmning av byggnader och därigenom minska

Fel! Okänt namn på

miljöbelastningen, främst koldioxidutsläppen. Detta är ett viktigt arbete eftersom det finns mycket goda förutsättningar att minska energianvändningen i byggnader.

Boverket vill införa ett energikrav per ytenhet. Det är också bra, men det främsta problemet är att tillförd el och värme värderas lika i beräkningarna. Förslaget leder till att den absoluta merparten av de byggnader som omfattas av reglerna kommer att tvingas installera system för att återvinna delar av värmen från byggnadens ventilationsluft, då sannolikt i form av eldrivna värmepumpar som kommer att svara för merparten av byggnadens uppvärmningsbehov. Den kompletterande uppvärmningsenergi som behövs under vinterhalvåret kommer att vara för liten för att täckas av fjärrvärme eller biopannor. Därför installeras sannolikt också elvärme som komplement.

Detta medför att Sveriges elanvändning, speciellt under kalla perioder, ökar ytterligare samt hotar riksdagens ambition att fjärrvärmens och biobränslen ska fortsätta att expandera.

Om fjärrvärme ändå installeras i viss del av nybyggnationerna, kommer de föreslagna byggreglerna att öka andelen fossil energi i dessa byggnader från nuvarande knappa 20 % upp till 60 % på grund av installation av eldrivna frånluftsvärmepumpar. Detta enligt en utredning som energikonstulden ÅF gjort på uppdrag av branschorganisationen Svensk Fjärrvärme.

Riksdagens inriktning är mycket tydlig: Vi måste reducera elanvändningen. Naturvårdsverket och Energimyndigheten har konstaterat att ökad elanvändning ökar produktionen och koldioxidutsläppen från kolkraftverk i Europa, medan minskad användning reducerar dessa utsläpp.

Kolkraften stod år 2002 för 55 % av dåvarande EU:s elproduktion och var orsaken till 23 % av dess koldioxidutsläpp. Den tekniska livslängden hos många kolkraftverk sträcker sig till 2015–2020, och Naturvårdsverket och Energimyndigheten skriver i sin rapport till regeringens kontrollstation om klimatpolitiken att ”en viktig del i klimatarbetet är vad kolkraften ska ersättas med”. Det är bland annat mot denna bakgrund riksdagen vill öka den förnybara elproduktionen och reducera elanvändningen. Det är också mot denna bakgrund som regeringen i sitt regleringsbrev slår fast att Boverket ska ”särskilt verka för minskad användning av el för uppvärmning av bostäder och vissa lokaler”.

Boverket konstaterar i sin konsekvensanalys av sitt förslag till nya byggregler att ”förändringen kan medföra att el och värmepumpar i större omfattning väljs som lösning på uppvärmningsbehovet. Detta kan beroende på betraktelsesätt ge högre miljöbelastning än om biobränslebaserad fjärrvärme valts.”

Det huvudsakliga problemet i Boverkets förslag är att el och värme värderas lika, trots att el är en väsentligt mer högvärdig energiform som skiljer sig från alla andra energiformer. Sverige bör göra som flera andra länder och värdera elenergi betydligt högre än annan energi. I Tyskland tillämpas faktorn 3,0 och i Danmark faktorn 2,5 på elenergi, eftersom el produceras i det europeiska elsystemet med motsvarande verkningsgrad. I nästa skede bör också andra energislag värderas, så att exempelvis varje fjärrvärmenät får en egen faktor som beror på hur produktionen sker och med vilka bränslen. Byggnad-

Fel! Okänt namn på

dernas energitillförsel bör multipliceras med respektive omvandlingsfaktor, som ska vara lägre än högsta tillåtet primärenergibehov per ytenhet.

Ett sådant system skulle skapa ytterligare incitament till en hållbar uppvärmning av Sveriges byggnader. Det skulle motverka ökad elanvändning i byggnader och samtidigt skapa bättre förutsättningar för den klimatvänliga fjärrvärmens och individuella uppvärmningsalternativ som exempelvis pelletar.

Konsekvenserna av Boverkets förslag blir, sammanfattningsvis, en ökad elanvändning, speciellt under vinterhalvåret, att förnybar energi missgynnas och koldioxidutsläppen ökar. Samtidigt ökar boendekostnaderna och konkurrensen på värmemarknaden snedvrids.

Boverkets byggregler bör vara ett styrmedel som främjar, inte motverkar, riksdagens klimatmål och andra miljömål.

Stockholm den 3 oktober 2005

Lars Ångström (mp)

Ulf Holm (mp)